

VÝVOJ A AKTUÁLNÍ TRENDY NA DROGOVÉ SCÉNĚ NA ÚZEMÍ OBVODNÍHO ŘEDITELSTVÍ POLICIE PRAHA I BĚHEM PANDEMIE COVID-19

PROGRESS AND ACTUAL TRENDS OF THE DRUG SCENE ON THE TERRITORY OF THE DISTRICT DIRECTORATE PRAGUE I DURING THE COVID-19 PANDEMIC

KAREL JONÁŠ

5th General Crime Department – Drug Squad, Criminal Police and Investigation Service, District Directorate Prague I, Police of the Czech Republic

Abstrakt: Dynamické změny ve společnosti související s pandemií koronaviru Covid-19 ovlivnily téměř všechny segmenty lidské činnosti, nevyjímaje oblast drogové trestné činnosti a drogovou scénu. Tyto změny jsme zaznamenali i na území Obvodního ředitelství policie Praha I. Situace, kdy byla naše republika částečně paralyzována omezujícími nařízenými, protiepidemickými opatřeními a lockdowny, proměnila některé ukazatele ve struktuře drogové trestné činnosti a přinejmenším krátkodobě došlo k poklesu účasti některých skupin na jejím páchání. Mimo to pak byl akcelerován přechod drogových dealerů k novým metodám a způsobům komunikace a ruku v ruce s tím pak posun k elektronizaci a anonymizaci některých prvků v jednání osob participujících na výrobě a distribuci omamných a psychotropních látek.

Klíčová slova: *pandemie; Covid-19; struktura kriminality; vývoj; změna; GHB; krátkodobý pronájem; kryptoměna*

ÚVOD

Neděle 1. března 2020, den zjištění prvních tří případů nákazy koronavirem SARS-CoV-2 způsobujícím onemocnění Covid-19 v České republice, den, který odstartoval pro českou společnost zcela novou

situaci, neboť bezprecedentní pandemie a navazující omezující opatření významně proměnily či ovlivnily téměř všechny segmenty běžného života, nevyjímaje oblast trestné činnosti, včetně té drogové.

Přestože statistiky Policie České republiky za rok 2020 hovoří o výrazném snížení registrované trestné činnosti (o 16,9 % oproti předchozímu roku)¹, a to zejména v souvislosti s pandemií, nelze přitakávat, že by došlo ke snížení počtu drogových trestných činů, alespoň ne v rámci Obvodního ředitelství policie Praha I. Nicméně omezení pohybu napříč státy, regiony, městy, lockdown, ale i uzavírání restauračních a hostinských podniků či barů se výrazně promítlo do struktury drogové kriminality. Několik vedle sebe stojících protiepidemických opatření způsobilo zcela unikátní stav, kdy z centra Prahy takřka vymizeli zahraniční turisté, což jednoznačně deklaruje ve svých kvartálních výstupech Český statistický úřad², a to vytvořilo živnou půdu pro změny v drogové trestné činnosti, novoty, některé zřejmě krátkodobé a jiné, které se staly patrně její pevnou součástí.

Po necelých dvou letech trvání celospolečenských obtíží spojených s Covidem-19, během nichž jsme vyhledávali, dokumentovali a objasňovali drogovou trestnou činnost v hlavním městě, můžeme jistě přispět našimi postřehy a zkušenostmi, které se na drogové scéně v této době v postupném sledu vyprojektovaly. Dále lze doplnit zjištění o nových vývojových trendech a proměnách chování pachatelů výrazně akcelerovaného právě skrze měnící se situaci a vývoj omezujících opatření. Cílem tohoto článku je předložit ty nejvýznamnější z nich.

Jednoznačně ovšem nemůžeme hovořit o tom, že by bylo usnadněno vymáhání práva, pachatelům by se znesnadnilo páchaní drogové trestné činnosti anebo by drog ve společnosti ubylo. Právě naopak. Pachatelé bleskově využili situace a rychle se přizpůsobili novým podmínkám, efektivně přešli na nové způsoby páchaní trestné činnosti a nové způsoby konspirace, které se jim otevřely v dynamicky se měnící ekonomické situaci.

NOVÉ VÝVOJOVÉ TRENDY DROGOVÉ TRESTNÉ ČINNOSTI VE STRUKTUŘE PACHATELŮ

Jelikož protiepidemická opatření výrazně snížila množství turistů, kteří navštěvovali hlavní město Prahu, tak z krátkodobého hlediska došlo téměř k vymazání fenoménu alkoholové a drogové turistiky, pro níž bylo pražské centrum toliko vyhledávanou destinací turisty z např. Německa, Itálie, Velké Británie apod. Absence popsané zahraniční klientely se zcela zásadně odrazila do drogové scény, neboť byly dlouhodobě tematizovány problémy s konkrétními skupinami pachatelů, typicky pachateli původem ze zemí západní Afriky.

Nižší počet zahraničních turistů a uzavření barů, pohostinských zařízení a nočních podniků, tedy přetržená kontinuita drogové a alkoholové turistiky, znamenaly menší manévrovací prostor pro dealery, kteří „alko-turistům“ hojně distribuovali kokain, marihuanu a eventuálně extázi neboli methyldioxymetamfetamin (dále také „MDMA“), a tudíž nižší „obraty“ a ziskovost drogového byznysu.

Protiepidemická opatření, zejména omezení vstupu občanů třetích zemí na území Evropské unie i České republiky, omezení letecké dopravy a lockdown státu, to vše byly nástroje, které snížily migraci eventuálních pachatelů drogové trestné činnosti ze zdrojových zemí do České republiky, tedy obdobně, jako se snížil počet zahraničních turistů.

Na konkrétních datech lze doložit, že méně zahraničních turistů a uzavření barů a nočních podniků má přímou úměru v proměně struktury pachatelů drogové trestné činnosti, tedy poklesu zahraničních pachatelů, zejména afrického původu. V období před pandemií, v roce 2018, bylo na území Obvodního ředitelství policie Praha I zadrženo pro distribuci omamných a psychotropních látek celkem 50 pachatelů afrického původu, z čehož 40 bylo původem z Nigérie, 5 z Kamerunu, 2 z Alžírsku, po jednom pak z Gambie a Egypta. Následně v roce 2019, mimo jiné po vzniku týmu

Krystal, bylo zrealizováno za drogovou trestnou činnost 118 pachatelů afrického původu, z toho bylo 111 z Nigérie (dále pak 2 Ghana, 3 Kamerun, 1 Guinea, 1 Etiopie). Oproti tomu v roce 2020 byl již znát pokles, zadrženo bylo celkem 24 pachatelů, z čehož jich bylo 23 z Nigérie, a jeden z Tunisu. Klesající trend lze pak rovněž deklarovat na loňském roce, jelikož v roce 2021 bylo zadrženo celkem 6 pachatelů afrického původu – 4 z Nigérie a po jednom z Pobřeží slonoviny a Kamerunu.

Dlužno dodat, že od roku 2019 byl kladen důraz na pouliční drogovou kriminalitu v centru hlavního města, došlo k výraznému nárůstu zadokumentovaných skutků, přesto však výše uvedená čísla jednoznačně dokládají snížení počtu pachatelů afrického původu, a to i v porovnání „doby covidové“ s rokem 2018, a to o celou polovinu v roce 2020, resp. o 78 %, tedy 44 pachatelů v roce 2021.

Pro doplnění je vhodné konstatovat, že počet pachatelů české národnosti vždy převyšoval ostatní národnosti v jejich souhrnu a dlouhodobě se pohyboval okolo 70%, v posledních dvou letech se podíl pachatelů české národnosti výrazně navýšil, zejména v roce 2021 bylo na území Obvodního ředitelství policie Praha I (dále též

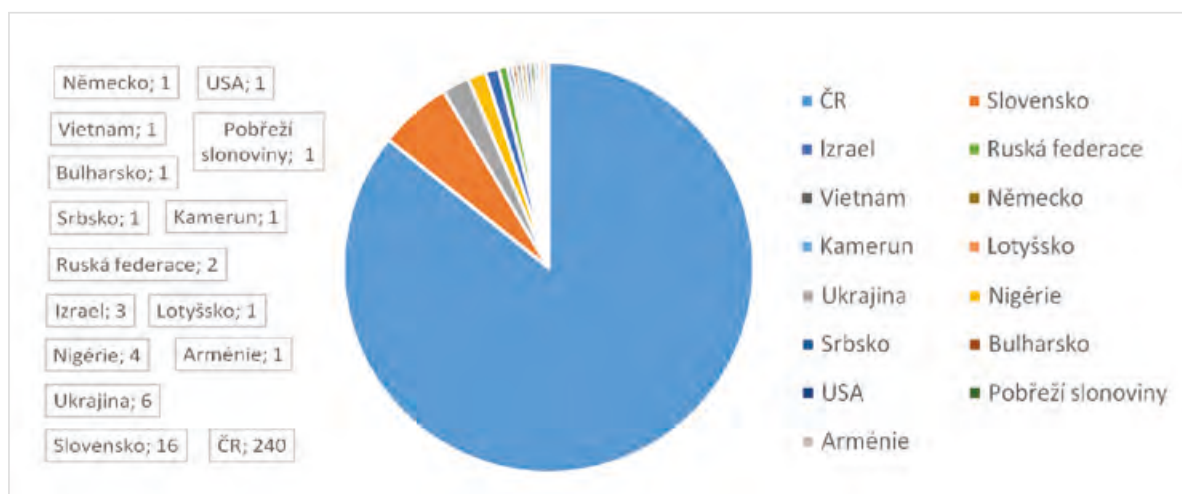
„ORP Praha I“) vedeno trestní řízení pro drogové trestné činy proti 279 pachatelům, z čehož 240 byli Češi, tzn. celých 86 %. Z tohoto můžeme dovozovat jeden z dopadů pandemie koronaviru na drogovou scénu.

NOVÉ VÝVOJOVÉ TRENDY V UŽÍVÁNÍ A DISTRIBUCI OMAMNÝCH A PSYCHOTROPNÍCH LÁTEK NA ÚZEMÍ OBVODNÍHO ŘEDITELSTVÍ POLICIE PRAHA I

Pakliže se budou dávat do vztahu omezující opatření a proměna obchodovaných, resp. zneužívaných omamných a psychotropních látek, lze konstatovat několik nových trendů spojených s nejčastěji se vyskytovanými drogami.

Prvně lze uvést úbytek záchyťů kokainu, což lze ovšem dovozovat širěji, tedy ze skutečnosti, že ubylo zahraničních „alko-turistů“, jež tvořili odbytíště právě pro dealery kokainu v centru hlavního města, proto nedošlo k takovému počtu zjištěných trestných činů, byť by se jednalo o pouliční, méně sofistikovanou trestnou činnost. Bez dalšího ovšem nelze očekávat, že by byl pokles pouliční distribuce kokainu trvalý a s vysokou mírou pravděpodobnosti se situace vrátí do pů-

Graf 1 – Struktura pachatelů drogových trestných činů spáchaných na území Obvodního ředitelství policie Praha I v roce 2021 - dle národnosti (zdroj: Výroční zpráva 5.OOK SKPV ORP Praha I-Drogová situace na území Obvodního ředitelství policie Praha I [2021])

vodního stavu s budoucím návratem zahraničních návštěvníků a eventuálně pouličních dealerů afrického původu. Dlužno dodat, že informace ze zájmového prostředí vesměs shodně dokládají, že nedošlo k poklesu zájmu o kokain, sic ubylo pouličních prodejců, zájem tuzemské klientely zůstal nezměněn, pouze se těžiště distribuce přesunulo na jiná místa, resp. k němu docházelo jiným způsobem, než běžně na ulici v centru Prahy.

Tradiční metamfetamin a subkultura jeho uživatelů zažily dílčí turbulence v jarních měsících roku 2020, kdy byl na „černém trhu“ po několika týdnech nedostatek prekurzorů na jeho výrobu a z logiky věci pak krátkodobý nedostatek potřebného množství drogy na trhu v centru města, avšak během následných měsíců se metamfetaminová scéna zcela „uzdravila“, původní cesty k prekurzorům se obnovily a produkce drogy pokračuje v obdobném rozsahu jako před koronavirem. Je však nutné dodat, že dealéři a výrobci metamfetaminu během posledních dvou let významně upravili své chování, ale tomu bude věnován prostor v další části.

Jako významný a nebezpečný trend v užívání drog začalo od druhé poloviny roku 2020 oscilovat zneužívání kyseliny 4-hydroxybutanové (rovněž kyselina gama-hydroxymáselná či GHB), uvedena je v příloze č. 5 k nařízení vlády č. 463/2013 Sb. o seznamech návykových látek, v souladu s § 44c odst. 1 zák. č. 167/1998 Sb. o návykových látkách, jako látka psychotropní; mezi toxikomany známá jako tekutá extáze, Gábina, gaba, gabba nebo též liquid E a její prekurzor GBL. GHB/GBL se těší mezi uživateli drog poměrně vysoké oblibě, která navíc rychle roste, přičemž ze zjištěných a zadokumentovaných kauz, podpořených informacemi z prostředí, lze vymezit tři specifické skupiny uživatelů – první se významně překrývá s „klasickými“ uživateli metamfetaminu, kteří jsou součástí subkultury toxikomanů; druhá je úzce spjatá s homosexuální komunitou; třetí, zřejmě nejrizikovější, skupinou, jsou mladí lidé. Třetí skupina, vzorový

uživatel, navíc může být poměrně přesně definována, neboť v roce 2021 došlo k několika případům akutní intoxikace a zpravidla se jednalo o osoby ve věku 16-26 let, studenty středních či vysokých škol. K intoxikaci došlo obvykle aplikací GHB/GBL na večírku v bytě v době lockdownu, resp. při uzavření barů a nočních klubů. Zvyšující se oblíbenost, relativně snadná dostupnost mezi uvedenými třemi skupinami uživatelů, nižší cena za jednu aplikovatelnou dávku (v řádech stokrát) a velké riziko intoxikace může zakládat budoucí výzvy pro společnost i orgány prosazující právo. Nad to je důvodné předpokládat, že se tento vývojový trend může postupně přesouvat z Prahy i do jiných větších měst, kde je vyšší koncentrace vysokých škol.

Další zneužívané omamné a psychotropní látky, alespoň na území ORP Praha I, nedoznaly významného posunu ve své výrobě, distribuci a užívání, tedy ne takového, který by relevantně reflektoval covidová omezující opatření, a to ať už se jedná o abúzus psychofarmak, substitučních léčiv obsahujících buprenorfin či heroinu a marihuany. K těmto lze konstatovat, že aktuální situace významně koresponduje s dlouhodobým vývojovými trendy, jež jsou deklarovány například ve výročních zprávách Národní protidrogové centrály SKPV či Národního monitorovacího střediska pro drogy a závislosti.

NOVÉ VÝVOJOVÉ TRENDY V JEDNÁNÍ PACHATELŮ DROGOVÉ TRESTNÉ ČINNOSTI

Omezující opatření se přirozeně odrazila v ekonomické situaci České republiky, zvláště postižené byly segmenty turismu, pohostinství a ubytování. Zejména v případě ubytování pak nejen standardní ubytovatelská zařízení – hotely, penziony, hostely, ale také privátní majitelé, kteří vlastní byty určené ke krátkodobým pronájmům, jako jsou platformy Airbnb.com, Flatio.cz apod. Nižší zájem turistů o krátkodobé ubytování v centru hlavního města přinesl snížení cen, čehož plně vyu-

Obr. 1 – Zbraně, munice, hotovost a 745 g metamfetaminu zajištěných u A.H. v březnu 2021 v Airbnb bytě na Praze 1 (zdroj: archiv 5.OOK SKPV OŘP Praha I)

žili pachatelé drogové trestné činnosti. Možnost rychle měnit svůj pobyt, místo, odkud lze prodávat drogy anebo je vyrábět, to vše významně napomáhá konspirovat trestnou činnost a snížit tak riziko svého odhalení.

Dle zadokumentovaných trestních kauz zpracovávaných protidrogovým oddělením SKPV OŘP Praha I lze takřka výhradně konstatovat, že krátkodobé pronájmy využívají dealeři a výrobci metamfetaminu, popřípadě ti dealeři, kteří jsou svým nabízeným sortimentem schopni obsluhovat mimo zájemce o metamfetamin i zájemce o GHB/GBL, MDMA a marihuanu. Ve valné většině případů se jednalo o osoby české anebo slovenské národnosti, výjimečně pak Ukrajince.

Obecně platí, že se jednalo o mladší pachatele, maximálně do 35 let, kteří disponují vyšší mírou počítačové gramotnosti a již zcela běžně užívají různé elektronické komunikační platformy, aby znesnadnili své dopadení a rozkrytí své trestné

činnosti, a nejen pro komunikaci s odběrateli drog, ale rovněž při jejich získávání. Nežádka se vyskytuje objednávání omamných a psychotropních látek skrze virtuální tržiště v latentní síti Darknet anebo konspirované privátní skupiny.

Situace gradovala zejména během jarního lockdownu v roce 2021, neboť bylo ze zájmového prostředí zjištěno, že se několik dealerů omamných a psychotropních látek pohybuje v úzkém centru Prahy 1, a to nedaleko od sebe v apartmánech sloužících ke krátkodobým pronájmům, které jsou navzájem vzdálené několik desítek metrů. Obliba vyprázdněných Airbnb bytů byla tak velká, že se v některých pachatelé doslova střídali, bez nadsázky lze konstatovat, že dealer nahradil dealera. Ačkoliv mezi všemi dealery existovaly osobní vazby a většinou se spolu přátelili, vždy prodávali jako správní podnikatelé, vlastním jménem a na vlastní riziko za účelem získání zisku. Během několika málo týdnů se

Obr. 2 – Skleněné lahvičky s dávkovací pipetou se zbytky GHB (zdroj: archiv 5.OOK SKPV OŘP Praha I)

podářilo útvarům Obvodního ředitelství policie Praha I jednotlivé dealery zrealizovat - L.S. s několika sáčky s metamfetaminem dne 20.01.2021, jeho blízký kamarád A.B. byl zadržen 14.02.2021 se 41 ks tablet MDMA a desítkami gramů metamfetaminu. Ve stejném okruhu zájmových osob se pak pohyboval A.H., který byl zadržen 10.03.2021 s 745 g metamfetaminu, dvěma nelegálními krátkými střelnými zbraněmi zn. Sig Sauer ráže 9 mm a Atak Zoraki ráže 7,65 mm, stovkami kusů munice a téměř 1 000 000,- Kč v hotovosti. O den dříve, tj. 09.03.2021, byl zadržen M.S. s kompletní nelegální laboratoří na výrobu metamfetaminu. Všichni jsou české národnosti, pohybovali se ve stejné komunitě a de facto ve stejných nájemních apartmánech.

Pro dokreslení shora popsaných vývojových trendů, jež v zásadě demonstrují proměnu drogové scény v centru hlavního města, pak bude níže předestřeno několik konkrétních kazuistik.

TRESTNÍ SPIS „EGO“

Na protidrogové oddělení SKPV OŘP Praha I byly koncem roku 2019 předány operativní informace o dealerovi metamfetaminu, který část klientely obsluhoval v barech a klubech v centru Prahy a komunikoval zpravidla pomocí svého alternativního facebookového profilu Fan Thomas a již během prvotních šetření byl pachatel ustanoven jako T.B., narozen v roce 1990, občan České republiky.

Vstupní informace o distribuci omamných a psychotropních látek se podařilo ověřit, a proto byly ve smyslu ust. § 158 odst. 3 trestního řádu zahájeny úkony trestního řízení, avšak do situace vstoupil Covid-19. T.B. ztratil možnost prodávat drogy náhodným, často zahraničním, odběratelům v klubech a přišel o svůj jediný příjem. Nedostatek finančních prostředků vygradoval tím, že se musel vystěhovat z bytu, neboť neměl na úhradu nájmu, a proto své podnikání začal soustředit na

běžnou klientelu, mladé české odběratele a rozšířil portfolio nabízených drog o MDMA a GHB.

Jelikož se jednalo o osobu s kriminální minulostí a zároveň s určitou mírou počítačové gramotnosti, komunikaci striktně směřoval do kyberprostoru a za použití Wi-Fi připojení tak, aby eliminoval možnosti policie při odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu.

Po několik týdnů vůbec nebylo možné zjistit jeho pohyb, natož pobyt. Pokud byl zjištěn, tak zásadně v době, kdy již daný byt či apartmán opustil. Zásadní chybu udělal ve chvíli, kdy do svého byznysu přibral dalšího muže, J.H., 1988, občana České republiky, který zároveň jezdil pro prekurzor do Polska a společně jej pak směňovali za poměrné množství metamfetaminu, který následně prodávali, čímž si v důsledku zajistili pokles vstupních nákladů na pořízení metamfetaminu a přirozeně pak vyšší profit.

J.H. ovšem nebyl tak obezřetný a výrazně usnadnil další prověřování jejich trestné činnosti, navíc přátelství utužené společným zájmem o drogy mezi nimi vytvořilo takovou důvěru, že si společně pronajali byt na Praze 9, kde byli o několik dnů později zadrženi.

Zadokumentovány byly prodeje metamfetaminu více než 300 g a dovoz léku Cirrus v množství přesahujícím 1 kg, několik prodejů MDMA a zjištěny byly další významné informace týkající se GHB, včetně zajištění 60 ml, jež nestihli prodat. Podle desítek nalezených skleněných lahviček ovšem lze dovodit, že GHB prodával jistě ve výrazně větší míře, než bylo ono zajištěné množství. Oba pachatelé byli stíháni a později i odsouzeni pro trestný čin nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy dle ust. § 283 odst. 1, odst. 2 (písm. c) v případě T.B., písm. b) v případě J.H.) trestního zákoníku.

Trestní spis „EGO“ nebyl zásadní rozsahem páchané trestné činnosti, ale byl první, v němž koronavirus a navazující omezující opatření významně proměnily chování pachatelů, na čemž lze deklarovat shora uvedená tvrzení o nových

vývojových trendech na drogové scéně v hlavním městě Praze, zejména pak skutečnost, že se pachatelé rychle přeorientovali na jinou skupinu odběratelů, začali využívat jiné komunikační nástroje a přizpůsobili se dopadům koronaviru na společnost – pokles ceny krátkodobých nájemních bytů a apartmánů.

TRESTNÍ SPIS „ELF“

Vlastní činností detektivů 5.OOK SKPV OŘP Praha I se podařilo ze zájmového prostředí zjistit informace o výrobcích metamfetaminu, kdy hlavním pachatel byl pro nás již velmi dobře známou postavou, ale po několika letech se k nám do obvodu vrátil, a to pan M.B., 1987, společně s ním pak pan V.Š., 1990, oba občané České republiky.

Již prvotní informace hovořily o tom, že M.B. využívá poklesu cen krátkodobých nájemů, povětšinou si na fiktivní jméno pronajme byt skrze platformu Airbnb.com nebo Flatio.cz, kde několik dnů přebývá a podle okolností provede i několik varů metamfetaminu. Výjimečně využije jiných pohostinských služeb v nájemních apartmánech či hotelech, ale do takových svou nelegální laboratoř zpravidla nepřeváží a výrobní proces neuskuteční.

Všechny skutečnosti se podařilo relativně rychle ověřit, proto byly ve smyslu ust. § 158 odst. 3 trestního řádu zahájeny úkony trestního řízení, v návaznosti na to pak byly nasazeny operativně pátrací prostředky a odposlech a záznam telekomunikačního provozu. Při rozpracování vyšlo najevo, že M.B. nikdy nepřeváží varnu sám, používá fiktivní jména osob a firem, většinu finančních transakcí se snaží provádět elektronicky, typicky pak za užití svého uživatelského účtu na platformě Skrill.com, komunikace se spolupachatelem a odběrateli provádí téměř vždy pomocí komunikačních nástrojů jako Signal, Telegram, Messenger. Šetřením ve veřejných zdrojích, k čemuž byl využit rovněž krycí prostředek a operativní legenda, bylo zjištěno, že určitá část jeho klientely je navázána na jeho profil na serveru amateri.com,

Obr. 3 – Obsah trezoru s 279 g brutto metamfetaminu (zdroj: archiv 5.OOK SKPV OŘP Praha I)

kde si domlouval schůzky s odběrateli pomocí privátního chatu.

Přestože se M.B. snažil konspirovat svou trestnou činností a po dlouhou dobu se mu to dařilo, po několikaměsíčním prověřování bylo konečně zjištěné místo, kam přemístil svou nelegální laboratoř, neboť do té doby jsme byli vždy o krok zpět. Aby mohl pokrýt rostoucí poptávku po pervitinu, pronajal si sklepní prostory na Praze 3 - Žižkov, kde mimo jiné začal zřizovat i nelegální indoor pěstírnu konopí, poněvadž chtěl jako správný obchodník využít možnosti trhu a na trh uvádět další své produkty.

Jelikož bylo zjištěno a ověřeno, že ve sklepních prostorech uskutečnili proces k výrobě metamfetaminu, bylo přistoupeno k realizaci obou pachatelů. Poslední var, který byl uskutečněn několik hodin před zadržením, byl ze strany pachatelů kvalitně proveden, neboť vyprodukovali více jak 200 g pervitinu s čistotou 80,3 %. Pro své schopnosti pak pachatelé byli odměněni usnesením

o zahájení trestního stíhání pro zvláště závažný zločin nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy dle ust. § 283 odst. 1, odst. 2 písm. c) trestního zákoníku. Vyroběný produkt si uložili do trezoru s kódovým zámekem, přičemž kódem bylo rodné číslo V.Š. a společně s drogou zde byla uložena hotovost, cestovní pas M.B. a krátká plynová pistole.

Pro dokreslení kontextu a počítačové gramotnosti hlavního pachatele je vhodné doplnit skutečnosti, které byly zjištěny až během vyšetřování. M.B. byl nejen schopným „vaříčem“, ale rovněž relativně úspěšně padělal certifikáty o očkování a testování pro sebe a své odběratele. Několik padělaných certifikátů pak bylo zajištěno znaleckým posudkem v jeho mobilním telefonu. Konspiraci k padělkům pak podpořil generováním QR kódů, které odkazovaly na jím vytvořené fiktivní webové stránky, které svým designem kopírovaly skutečné náhledy certifikátu ve webovém rozhraní Ústavu pro zdravotnické informace a statistiku.

TRESTNÍ SPIS „ELEGÁN“

Na protidrogové oddělení SKPV OŘP Praha I byly předány informace od německé celní správy, která opakovaně provedla záchyty zásilek s omamnými a psychotropními látkami adresované na blíže nezjištěnou totožnost V.P., avšak vždy na jiné doručovací adresy.

Konkrétní skutečnosti ihned zakládaly důvodnost zahájení úkonů trestního řízení podle ust. § 158 odst. 3 trestního řádu. Během několika následujících týdnů se podařilo ustanovit hlavního pachatele jako V.P., rok narození 2000, občana Ukrajiny, avšak charakter trestné činnosti napovídal, že stěžejní část protiprávního jednání se bude uskutečňovat v kyberprostoru.

Z počátku bylo zjištěno, že pachatel bydlel v několika apartmánech na Praze 1, některé byly standardní nájemní, jiné pak krátkodobé, ovšem během doby začal postupně migrovat i na jiné městské části, až nakonec zakotvil na Praze 3-Žižkov.

Prověřováním se podařilo trasovat pohyb pachatele, ale bez zásadní pravidelnosti, bez konkrétních vazeb na místa či odběratele, tedy bez jakékoliv rutiny. Predikce o kyberprostoru se po nasazení operativně pátracích prostředků a odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu de facto potvrdila, konvenční metody nepřinášely významnější progres v prověřování, nicméně při noční operativní akci se nečekaně podařilo zachytit prodej, zřejmě většího množství nějaké drogy, bleskové rozhodnutí detektivů, kteří pachatele zadrželi, pak přineslo až překvapivý úspěch.

Při zadržení pachatele se podařil záchyt téměř 750 g amfetaminu, kdy necelých 200 g amfetaminu předal V.P. svému odběrateli těsně před zadržením a zbylé množství měl uschované doma, tedy do té doby, než drogu vyhodil jeho spolubydlící B.P., rok narození 2000, občan Ukrajiny. Rychlou operativní akcí se však podařilo vyhozené drogy najít a spolupachatele rovněž zadržet.

Následnými úkony, zejména provedením domovní prohlídky, zajištěním výpočetní techniky a mobilních telefonů a z výslechů pachatelů pak byl

rozkryt celý rozsah a geneze jejich trestné činnosti. B.P. byl prostým spolubydlícím hlavního pachatele a ze strachu z možných problémů drogu vyhodil, neboť byl varován nezjištěnou osobou, která zákrok detektivů spatřila.

V.P., hlavní pachatel, zpočátku nespolupracoval, avšak později, pod tíhou okolností, začal policejnímu orgánu doznávat vše a uváděl, že omamné a psychotropní látky nakupoval skrze Darknet od roku 2018. Od stejného roku pobýval na území České republiky, v posledních několika měsících pak na Whitehouse marketu, měsíčně si vydělával distribucí drog cca 100 000,- Kč. Celkem si na různé adresy a na různá jména (včetně 2 zásilek na svého nového spolubydlícího B.S.) nechal ze zahraničí zaslat minimálně 10 kg amfetaminu, 7.000 ks tablet MDMA, 2.000 ks tripů LSD, minimálně 80 g ketaminu a 10 g kokainu a vše následně distribuoval svým odběratelům. Zprvu prodával běžné menší uživatelské dávky, menší množství v klubech v centru, a to vždy náhodným odběratelům, cizincům, ale později s takovou obchodní taktikou přestal, jednak ze strachu před odhalením, dále s ohledem na uzavření klubů a nočních podniků. Přeorientoval se na prodej většího množství drog osobám, se kterými byl v kontaktu v privátních skupinách vytvořených na různých komunikačních platformách, kde jsou jednotlivé osoby anonymizovány a zpravidla se nejednalo o opakované prodeje, čímž výrazně snížil riziko dekonspirace a rozkrýví rozsahu své trestné činnosti.

Během vyšetřování se podařilo zadokumentovat několik další zásilek, které byly zachyceny ve Spolkové republice Německo a převzaty k trestnímu stíhání k nám. Dále vyšla najevo skutečnost, že všechny transakce byly realizovány za využití kryptoměn, typicky pak Monero, jež zaručuje výraznou míru anonymity, k čemuž také používal desítky peněženek na kryptoměnu, neboť každou jednu využil na 2-5 transakcí a následně si zřídil jinou.

Mimo popsané pak byla zajištěna také kompletní nelegální indoor pěstírna konopí, kterou V.P. disponoval a ač jí měl ve svém bytě složenou, z informací z výpočetní techniky a mobilního

telefonu bylo ověřeno, že s ní provedl přinejmenším jeden výrobní cyklus, kterým získal až několik stovek gramů marihuany.

ZÁVĚR

Covid-19 zapříčinil proměnu drogové trestné činnosti. Některé vývojové trendy zřejmě nebudou mít trvalý charakter a postupem času se s vysokou mírou pravděpodobnosti navrátí původní, byť jen z části. Je relevantní předpokládat, že se bude navyšovat podíl zahraničních pachatelů, kteří vyrábí a distribuují omamné a psychotropní látky v pražské aglomeraci a zejména pak v centru města.

Stejný efekt ovšem nelze očekávat u nových způsobů páchaní drogové trestné činnosti a metod, jak konspirovat takové protiprávní jednání. Pakliže by bylo možné koronaviru něco přičíst, tak je to zrychlení a zefektivnění přechodu pachatelů na moderní způsoby komunikace, kdy téměř vždy využívají šifrované komunikační kanály, nezřídka potom online chaty, které nejsou zálohované v jejich mobilních telefonech či počítačích.

Neopomínáje téma peněz, pachatelé využívají nové možnosti, jak finanční prostředky získané či určené k trestné činnosti odklánět do jiných forem. Nevyužívají pouze běžnou hotovost a peníze na bankovních účtech, ale stále častěji peníze směňují do kryptoměn nebo využívají možnosti nebankovních kreditových služeb se snahou zamezit orgánům prosazujícím právo je zajistit.

Moderní sdílené služby ve smyslu krátkodobých pronájmů, ale i sdílených dopravních prostředků, které jsou sjednávány online skrze aplikační rozhraní ve virtuálním prostoru, pak jen dokreslují elektronizaci jednotlivých prvků v jednání pachatelů drogové trestné činnosti.

Shora popsané trendy, které pandemie minimálně akcelerovala, výrazně znesnadňují možnosti orgánů prosazujících právo ve vyhledávání, prověřování a stíhání drogové trestné činnosti a lze mít za to, že budou do této segmentu trestné činnosti prosakovat stále častěji, a to nejen na území hlavního města.

Konflikt zájmů/Conflict of Interest: Autor prohlašuje, že v souvislosti s tímto článkem je bez konfliktu zájmů.

Corresponding author: npor. Mgr. Karel Jonáš, email: karel.jonas@pcr.cz

5. oddělení obecné kriminality - protidrogové, Služba kriminální policie a vyšetřování, Obvodní ředitelství policie Praha I, Pelléova 21, 160 00 Praha 6-Bubeneč

Keywords: Pandemic; Covid-19; Structure of criminality; Progress; Change; GHB; Sharing Short-term Accomodation; Cryptocurrency

Abstract: Dynamic changes in society related to the Covid-19 coronavirus pandemic affected almost all segments of human activity, also the drug crime and the drug scene. It was seen also in the Prague I District Police Directorate. Measures and lockdowns turned some indicators into a structure of drug crime and, at least in the short term, there was a decline in the participation of some groups in drug crime. In addition, the transition of drug dealers to new methods and ways of communication was accelerated, and hand in hand with this, the shift to electronic and anonymization of some elements in the actions of persons participating in the production and distribution of narcotic and psychotropic substances.

LITERATURA:

- 1) Kriminalita klesla o více než 16 procent!. <https://www.policie.cz/clanek/kriminalita-klesla-o-vice-nez-16.aspx> (accessed Feb 07, 2022).
- 2) Český statistický úřad. <https://www.czso.cz/> (accessed Feb 07, 2022).